

Voorzitter

A. Vellekoop
Naaldwijkseweg 316
2691 PZ 's-Gravenzande
tel. 0174-41.38.91
a.vellekoop@hetnet.nl

Secretarissen

W.G.M. Heijsteeg
Riddersdreef 13
2542 XP Den Haag
tel. 070-329.83.30
crrmmannenkoor@hetnet.nl

F.J. Gallast

De Brink 1066
2553 HZ Den Haag
tel. 070-397.85.13
f.gallast@casema.nl

Penningmeester

A.M. Mos
Van Lennepstraat 45
2691 ZT 's-Gravenzande
0174-41.62.65
amos@kabelfoon.nl

Administrateur

C. Strijbis
Meerkoet 52
2693 AC 's-Gravenzande
0174-41.74.92

ceesentrijnistrijbis@kabelfoon.nl

Contributie

€ 180,00 per jaar
postgiro 593968
t.n.v. penningmeester CRM
te 's-Gravenzande

Absenten:

Frans Gallast
tel. 070 - 397.85.13
f.gallast@casema.nl

Ziekenbezoek:

Melding en coördinatie:
Frans Gallast
tel. 070 - 397.85.13

Redactie Nieuwsbrief:

Jan van Dop
Wim Heijsteeg (bestuur)
Jan Kemeling
Piet Smit
Bram Wijnmaalen

Opmaak:

Wim Heijsteeg

Redactie- en webadres:

W.G.M. Heijsteeg
(zie verder onder secretaris)

Webmaster:

Dick Rog

E-mail

crrmmannenkoor@hetnet.nl

Website

www.crrmmannenkoor.nl

Aad van der Hoeven

50 jaar toonkunstenaar

The Credo Singers uit Rotterdam, het Christelijk Residentie Mannenkoor uit Den Haag en Gloria Toonkunst uit Vlaardingen zagen het allang van tevoren aankomen: de datum waarop Aad van der Hoeven 50 jaar toonkunstenaar is (zie het drie koren concert programma). Dat is niet zomaar wat. Daar moest wat aan gedaan worden.

door Jan van Dop

De drie besturen besloten Aad een drie koren concert aan te bieden. Dat was een prachtig idee en men ging aan het werk. Wat kwam daar een hoop voor kijken: programma, orkest, solisten, zaal, datum, kaartverkoop, programma's, financiën en repetitoren. Toen het bijna zover was de spanning: hoe zal de generale repetitie verlopen? Komen de leden wel in voldoende mate opdruven? Worden er wel voldoende kaarten verkocht? Hoe zal het concert verlopen? Doet uw ogen even dicht en laat het vorenstaande eens voorbijlopen. De organisatoren hebben heel veel werk verricht. Daar mogen we best dankbaar voor zijn. Ze hebben het toch maar voor elkaar gekregen.

Ik probeerde kaarten te verkopen. Iedereen vond het leuk voor mij dat ik een concert in het verschiet had. Gelukkig lukte het mij om twee kaarten te verkopen aan mensen die het ook fijn vonden om naar het jubileumconcert te gaan. Een paar andere mensen zeiden dat ze kaarten bij het bestuur zouden bestellen. Hoewel ik niets met de organisatie te maken had, voelde ik toch wat spanning in mijn lijf toen er op de repetitie werd verteld dat de kaartverkoop niet lekker liep. Ik dacht: 'Als de zaal maar voor meer dan de helft vol zit'. En tot mijn grote blijdschap bleek de zaal nagenoeg vol te zitten.

De week voor het concert liep ik met mijn vrouw op de boulevard en ik had een deuntje in mijn hoofd zitten. En elke keer neuriëde ik *slabahababababababava*, mijn vrouw liet mij eerst een hele tijd rustig neuriën, maar vroeg op een gegeven ogenblik of ik wat anders wilde gaan zingen. Ik concentreerde mij en dat lukte. Nu was het *Pilgerchor* aan de beurt en wel in een heel rustig tempo en u weet intussen wat ik daarmee bedoel. Wat een prachtige orkestbegeleiding was dat in De Doelen.

Hoewel er bussen reden naar ons generale-repetitielokaal in de Breepleinkerker, stapte ik met een koormaats in mijn woonplaats Rijswijk op de stoptrein naar Dordrecht. Uitstappen bij station Lombardijen en vervolgens een paar halten met tramlijn 2 tot aan de kerk. Wat was het gezellig in die kerk. Bijna alle leden van de drie koren waren aanwezig. Het hele programma werd in een ontspannen sfeer doorgenomen. En dat was maar goed ook. Het was even wennen met het orkest,

aan het tempo en aan elkaar als koren. Het *opstaan-en-gaan-zitten* ritueel ging natuurlijk helemaal niet goed. Maar iedereen zag dat en hield daar op het concert rekening mee. Het werd bij elkaar genomen een fijne avond en dat gaf vertrouwen in een goede afloop van het komende concert.

Mijn koormaats en ik liepen naar de tramhalte van lijn 2 en moesten gelukkig maar zeven minuten wachten. Het wachten daar voelde niet erg pluis. Het leek wel of je van alle kanten in de gaten werd gehouden door *criminele* ogen. Ik was blij dat ik niet in mijn eentje op de tram moest wachten.

In De Doelen werd natuurlijk ook een generale repetitie gehouden. Plaatsen innemen, opstaan en gaan zitten. Het programma doornemen. Kijken en luisteren. Ons koor stond op het podium. We stonden in een blok bij elkaar en dat zingt prettiger dat de plaatsen waar The Credo Singers en Gloria Toonkunst stonden. > 2

INHOUD

- 1-2 50 Jaar toonkunstenaar
- 2 CRM agenda
- 2-3 Feest in De Doelen
- 3-4 Een heerlijk avondje
- 3-4 Na gedane arbeid...
- 4 Enkele reacties
- 4 Van de Hoeven in Vocaal
- 5-7 Brief aan de koorleden e.a.
- 7-8 Bestuursmededelingen

U moet zich dat nog kunnen herinneren. In een snel tempo tastte Aad de nummers af. Wat goed ging, werd afgeslagen, wat nog een beurtje nodig had, werd onder handen genomen. En toen was het gedaan met de repetities. We gingen wat eten en drinken en verheugden ons op het concert.

Op het programma stond

Drie koren concert ter gelegenheid van 50 jaar toonkunstenaar Aad van der Hoeven in Concertgebouw De Doelen te Rotterdam op 31 maart 2009 om 20.00 uur.
The Credo Singers uit Rotterdam,
Christelijke Residentie Mannenkoor
Gloria Toonkunst Vlaardingen.

Verder werken mee:

Promenade Orkest uit Amsterdam,
Margaret Roest (sopraan),
Julian Hartman (bas/bariton),
Aarnoud de Groen (orgel)
Algehele leiding: Aad van der Hoeven.

Het was bijna acht uur. Het werd heel stil in de zaal. De koren zaten in spanning te wachten. Bom, bom, bom, bom, bom, bom! Een deur van het podium vloog open en de voorzitter van The Credo Singers, Aad van der Hoeven, Margaret Roest en Julian Hartman liepen in stevige pas het podium op. De drie koren stonden op, met de muziek-mappen onder de linkerarmen. Orkest en orgel zwollen aan en de koren zongen heel toepasselijk *Nun danket alle Gott*. Wat klonk het met die zaal vol mensen anders dan tijdens de generale repetitie.

De voorzitter van The Credo Singers hield een korte toespraak waarna het programma vlot werd gevolgd: *There shall a star come out of Jacob*, *Herr Gott Abrahams*, *Isaak und Israëls* met het koraal *Wirf dein Anliegen auf den Herrn* uit het oratorium Elias; *Sanctus* van Aad van der Hoeven; *Dear Lord and Father of mankind*; *Slava v rysiach*; *Preghiera*; *Pilgerchor* uit de opera *Tannhäuser*; *Sanctus* uit de Messe Solemnelle.

De eerste helft van het concert zat er op en de zangers hadden een goed gevoel. Het ging gelukkig goed en iedereen zong met plezier. Na de pauze ging het programma verder: *Gloria*; *All things bright and beautiful*; bas-aria: *Pro Peccatis* uit *Stabat Mater*; *Inflammatu*s uit *Stabat Mater*; sopraanaria: *Madre pietosa* uit de opera *La forza del destino*; bas/sopraanaria: *Il santé nome die Dio Signore* uit de opera *La Forza del destino*.

De voorzitter van CRM hield na afloop een toespraak betreffende het jubileum van Aad en overhandigde hem namens de koren een *Naardense Bijbel*. De medewerkers ontvingen een prachtig bloemstuk. De avond werd afgesloten met *Te Lodiamo* uit de opera *I Lombardi*.

In de hal van de Doelen, op straat richting station en op het station kwam ik mensen tegen die vertelden dat ze hadden genoten van het concert. Een concert met koren, orgel, orkest, solisten en een veelzijdig programma.

Feest in de Doelen

Wat een groots concert mochten de drie koren van Aad v.d. Hoeven geven in de grote zaal van De Doelen in Rotterdam op 31 maart. Onze dirigent is 50 jaar Toonkunstenaar en dat heeft het publiek geweten!

Een prima Promenade Orkest uit Amsterdam, ongeveer 300 koorzangers en twee uitstekende solisten. Dat waren de ingrediënten voor deze muzikale taart die wij aan Aad mochten overhandigen.

door Peter Willemse

Hij moest er wel zelf erg veel werk voor verzetten maar dat heeft hij met heel veel plezier gedaan. We hebben het gemerkt. Julian Hartman heeft een >3

CRM AGENDA

vrijdag 15 mei 2009

Benefietconcert t.b.v. ren. orgel
Prinsekerk te Rotterdam
aanvang: 20.00 u.

dinsdag 16 juni 2009

CRM Zingt Voor Ouderen
Bosch en Duin, Den Haag/Schev.
aanvang: 19.00 u.
pianist: Aad van der Hoeven

woensdag 1 juli 2009

Afsluiting seizoen 2008/2009

woensdag 27 augustus 2009

Start seizoen 2009/2010

zondag 30 augustus 2009

Medewerking Duinendienst
Pr. Julianakerk, Den Haag/Schev.
aanvang: 17.00 uur

zondag 13 september 2009

Medewerking Dienst aan Zee
Bethelkerk, Den Haag Schev.
aanvang: 17.00 uur
Organist: Sander van Marion

woensdag 16 september 2009

CRM houdt Open Huis

zondag 8 november 2009

Medewerking Glazenstadiendienst
Maasdijk
aanvang 19.00 uur

woensdag 16 december 2009

CRM Kerstconcert in de Grote Kerk te Den Haag
aanvang 20.00 uur

donderdag 24 december 2009

Medewerking Kerstnachtdienst
in de Bethelkerk te Scheveningen
aanvang 22.00 uur
Dirigent: Cees Schrijver

2010

zaterdag 17 april KCZB-zangfestival

vrijdag 23 of zaterdag 24 april 2010

(onder voorbehoud)
CRM Voorjaarsconcert
Bethlehemkerk, Den Haag
Aanvang 20.00 uur

zaterdag 18 december 2010

CRM Kerstconcert in de Grote Kerk te Den Haag
aanvang 20.00 uur

** Organist is Aarnoud de Groen, als er niets anders vermeld staat.*

Sponsors CRM Nieuwsbrief

Schilder- en behangersbedrijf
J.H. DE GIER
Beukstraat 129-131
2565 XZ Den Haag
telefoon: 070-363.21.69
e-mail: jhdegier@cs.com

Mooiman Mode

Thomsonlaan 128
2565 JG Den Haag
telefoon: 070-363.24.79
Voor openingstijden en aanbiedingen:
www.mooimanmode.nl

Burg Assurantiën b.v.
J.N. Burg
Appelstraat 184
2564 EK Den Haag
Postbus 64845
2506 CA Den Haag
tel.: 070-325.08.06

MOPSI Antiquiteiten en Curiosa
In en verkoop
Appelstraat 201
2564 EE Den Haag
tel. 070-325.54.44

Restaurant & partylocatie
Hoeve De Viersprong
Uw party of diner tot in de ... verzorgd!
Nieuwlandsedijk 10
2691 KW 's-Gravenzande
tel. 0174-41.33.22. fax 41.77.24
www.viersprong.nl

mooie basstem die in De Doelen goed overkwam, proficiat! De koren Gloria Toonkunst uit Vlaardingen en The Cre- do Singers uit Rotterdam klonken mooi zo vanaf de ring met een lekkere zachte ondertoon van het orgel bespeeld door Aarnoud de Groen. CRM was weer het CRM zoals men ons graag wil horen. Mensen kregen kippenvel! Vooral de warme en donkere kanten van *Gospodi en Slava* (wat ging dat mooi zacht).

Het publiek was zeer onder de indruk van het *Pregiera* van Rossini. Schitterend kwam dat over! Natuurlijk ook het *Sanctus* van Gounod. Verbluffend schoon.

Ja, dan ben ik, denken jullie het toetje van dit concert vergeten. Welnee! Ik heb dat tot het laatst bewaard: de vrouw die alles en dan ook alles overtrof: Margaret Roest.

Als zij haar mond opendoet wat betreft de muziek, dan wordt heel de wereld anders. Wat een warme stem komt er

uit die keel van deze innemende sopraan. Je zou haar bijna op elk concert willen laten zingen, maar we moeten nuchter blijven, nietwaar? De beide operastukken uit *La forza del Destino* klonken perfect in deze zaal.

Aad van der Hoeven mag terugkijken op een parel van een cadeautje dat hij kreeg van onze koren. Dan ook nog een *Naardense Bijbel*, het kon niet op.

Ten slotte: *Te lodiarno* uit de opera I Lombardi van Verdi. Ik dacht: nu komt het dak naar beneden, maar gelukkig bleef het hangen!

O ja, ons eigen Sanctus van Aad: daarin kon Aarnoud zich even helemaal uitleven. In Den Haag zijn we nog steeds jaloers op Rotterdam. Wij hebben hier geen orgel. Jammer! Een concert met een Gouden rand!

Een heerlijk avondje

Concerten waar helemaal niets op aan te merken valt, vind ik niet leuk. Je kunt dan beter een cd opzetten en in je luie stoel blijven zitten, toch? Maar uitzonderingen bevestigen de regel en zo ben ik noodgedwongen vanuit de zaal getuige geweest van een fenomenaal concert in De Doelen van Rotterdam. Daar trad 'mijn' koor op ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van toonkunstenaar Aad van der Hoeven - onze dirigent.

Als je zo in de zaal zit, vallen een aantal zaken op. Allereerst je eigen dubbele gevoelens: wat had ik daar graag ook op het podium willen staan tussen mijn maatjes van de tweede bassen... Schitterend podium ook en wat een orgel. Nou goed, dan deze keer niet, maar bij een volgende gelegenheid vast wel! En wat een gedisciplineerd koor staat daar op het podium, dat staat daar strak - de meesten zullen wel in dienst zijn geweest, schat ik. Toch heel anders dan gemengde koren, die daar dan wat schraal bij afsteken. En wat een sound, woord voor woord te verstaan, en wat een balans tussen de stemmen! Het mannenkoor vormt toch de ruggengraat van het hele concert - niets ten nadele van wie of wiens prestatie dan ook, maar eerlijk is eerlijk.

En omdat je de muziek zo goed kent weet je ook precies wat waar anders gaat dan op een repetitie is doorgelopen en klinkt. Maar dat is voorkennis, inside-information zo je wilt, een willekeurige concertganger weet dat helemaal niet - als het hem of haar al opvalt....

door Henk Postma

En wat is die Verdi toch een geweldenaar!

En dan de dirigent in pandjesjas en met dirigeerstokje: Dat had ik nog niet van hem gezien, stijlvol hoor. 't Is wel zijn avond natuurlijk, maar het geeft wel extra cachet! Wat moet die man hard werken zeg, koren, orkest, solisten, orgel en ga maar door.

Die solisten vormen trouwens ook een paar apart: Prachtige stemmen en zo feestelijk verpakt, werkelijk een plaatje om te zien, maar vooral om te horen.

Ik had het (on)geluk om achter enkele dames 'uit de provincie' te zitten, die

om de haverklap *bravo!* riepen en dan min of meer triomfantelijk om zich heen keken om te zien of iemand oog had voor hun bravoure. Ongelukkigergewijs riepen ze ook 'bravo' als Margaret Roest haar stralend geluid had laten horen... Wat kan die toch zingen zeg.

De bas ook trouwens, maar diens timbre ligt dicht bij die van ons koor en valt misschien daardoor wat minder op - hoewel daar in de zaal - door de geluidstechniek - weinig van te merken was.

Toch ook een puntje van kritiek, minniem, maar toch: als de dirigent zijn welverdiende hulde in ontvangst neemt, is het niet de bedoeling dat een paar tenoren uit de rij stappen om vast op huis aan te gaan...

Al met al een feestelijk en sfeervol gebeuren waar ik met heel veel plezier op terugkijk, blij dat ik niet in m'n luie stoel ben blijven zitten en toch een perfect concert gehoord heb!

Na gedane arbeid...

was het goed vertoeven in restaurant Barclays. Na het geweldige driekorenconcert ontvingen we de gasten, die door Aad van der Hoeven waren uitgenodigd in een uitspanning vlakbij

de Doelen. Naast familie, vrienden en collega's van de jubilaris bevond zich onder hen ook de oud - 2^e voorzitter van het Rozenburgs Mannenkoor, de heer De Bruin. Deze maakte van de gelegenheid gebruik om namens zijn mannenkoor de felicitaties aan Aad

over te brengen en door middel van enkele anekdotes verwoordde hij de prettige manier waarop vele jaren onder leiding van Aad gewerkt was. Uiteraard wilde 'het feestvarken' ook graag aan zijn gasten vertellen hoe ingenomen hij was met dit concert en liet hij ons weten dat hij het initiatief voor en de uitwerking van dit concert

zeer gewaardeerd heeft en bedankte de koren voor hun enorme inzet.

Na een uurtje gezellig nagepraat te hebben, vertrokken allen zeer voldaan huiswaarts in de overtuiging dat dit concert in de annalen van de koren bijgeschreven kon worden als een zeer geslaagd gebeuren.

Aad Vellekoop

Mei/juni 2009

:vocaal

Aad van der Hoeven 50 jaar toonkunstenaar

Drie koren trakteren hun dirigent

Aad van der Hoeven is een dirigent die kan toveren met klanken. Hij wist op dinsdag 31 maart tijdens zijn jubileumconcert in de Rotterdamse Doelen het Amsterdams Promenade Orkest, sopraan Margaret Roest, bas-bariton Julian Hartman en organist Aarmoud de Groen te verleiden tot verrassend samenspel met zijn drie koren CRM Christelijk Residentie Mannenkoor, the Credo Singers (Rotterdam) en Gloria Toonkunst Vlaardingen. Van der Hoeven die in mei 1959 als achttienjarige werd benoemd tot cantororganist van de Prinsekerk te Rotterdam, groeide in de vijftig volgende jaren uit tot een eminent organist en koordirigent en is een graag gezien artistiek leider.

Twee jaar eerder kwamen de drie besturen van zijn koren voor het eerst bijeen om deze avond in gezamenlijkheid voor te bereiden. Een avond die

in het teken zou staan van zijn 50-jarig toonkunstenaarschap. De 'jarige' zelf werd er later voor het repertoire bij betrokken. Het was voor hem dan ook geen verrassing, maar hard werken om zijn drie koren op tijd klaar te stomen voor dit concert. Van der Hoeven trakteerde die dinsdagavond in de goedgevulde Rotterdamse Doelen het samengestroomde publiek op een feestelijke versie van onder andere operafragmenten met zang, orgel en philharmonieorkest, zonder de harde toeters en bellen.

Hij kon bij de doorgaans uitbundige sopraan Margaret Roest enkele ingetogen vertolkingen met diepgang en dramatiek afdwingen. Met eenzelfde dwingende aanpak boetseerde Aad van der Hoeven geraffineerde scènes in de rest van het programma, variërend van een dreigende sfeer in *La forza del destino* van Verdi, met CRM en de warme stemmen van Roest en Hartman die versmolten met het gloedvolle Promenade Orkest en het robuuste Doelenorgel. Uit het oratorium *Elias* van F. Mendelssohn-Bartholdy schitterden Gloria Toonkunst Vlaardingen en The Credo Singers met het koraal *Wirf dein Anliegen auf den Herrn* en Julian Hartman met zijn aria *Herr Gott Abrahams, Isaaks und Israëls*. Het uitbundige werd moeiteloos afgewisseld met het door CRM verstild en zeer ingetogen gezongen *Slava v vysnich bogu*, een in het Bulgaars gezongen gebed. Dit was CRM zoals het bekend staat, zó zacht; en een doodstil en ademloos pu-

Enkele reacties

Hans Klaasse, Den Haag

Hallo lieve mensen, ben net thuis. Het was een hele prachtige, mooie, indrukwekkende avond tijdens het drie-koren Concert in de Doelen in Rotterdam. Dit alles ter ere van het 50-jarig jubileum van de dirigent van het CRM Den Haag, dhr. Van der Hoeven. Ik had een hele mooie plaats en zal deze avond in de Paastijd beslist nooit meer vergeten. Vooral de nummers *Slava v vysnich bogu* van A. Koso-lapov, het nummer *Preghiera* van G. Rossini, dat mij heel bekend in de oren klonk en het nummer *Sanctus* hebben een grote indruk op mij gemaakt.

Een bezoeker uit Vlaardingen:

Wat een indrukwekkend concert, maar wat er bovenuit sprong, is het CRM met de à capellanummers *Slava* en *Gospodi*. Het was werkelijk doodstil in de zaal en deze twee nummers hebben mij het meest getroffen.

TOONKUNSTENAAR

bliek. Schaduw en zon bleven elkaar voor en na de pauze subtiel afwisselen en de dirigent dreef de drie koren en de musici tot het uiterste in het slotdeel: *Te Lodiamo* uit de opera *I Lombardi* van G. Verdi.

Van der Hoeven presenteerde een bijna oneindig kleurenpalet. Het resultaat: een fenomenale verjaardag.

S. Heijsteeg (secr. CRM)

BRIEF aan alle koorleden van CRM Christelijk Residentie Mannenkoor

Den Haag, april 2009

Geacht koorlid,

Een brief, onderschreven door de voorzitter, krijg je niet iedere dag dus moet het een bijzondere reden hebben. En die heeft deze brief ook.

Op woensdag 15 april jl. vond in de Hillegondakerk, de kerk waar onze dirigent organist is, het jaargesprek plaats tussen Aad van der Hoeven en een delegatie van het CRM bestuur te weten Arie Mos, Cees de Water en ondergetekende.

In dit gesprek liet Aad ons weten dat hij na "rijp beraad" besloten heeft om de verbintenis met CRM tussen 1 januari en 30 juni 2010 te beëindigen.

Natuurlijk waren we niet volledig verrast, immers, Aad is dan inmiddels bijna 69 jaar en had al eerder aangegeven "te overwegen om het 's wat rustiger aan te gaan doen". Wel gaf hij tijdens ieder jaargesprek aan dat hij minstens één jaar van tevoren aan zou geven als hij ons zou gaan verlaten. Nu is dus dat moment daar!

De belangrijkste reden van zijn beslissing is dat Aad perse niet het moment wil afwachten waarop anderen hem gaan vertellen dat hij vanwege zijn leeftijd niet meer goed functioneert. Daarnaast wil hij graag wat meer vrije tijd hebben.

Wij vinden het jammer, en dat hebben we ook tijdens het gesprek uitgesproken, dat we een groot vakman en een innemend mens kwijtraken. Maar we hebben ook uitgesproken dat we blij zijn dat hij zo vele jaren verbonden is geweest aan CRM. We respecteren daarom zijn beslissing en hopen dat hij, samen met zijn vrouw, nog vele jaren van zijn rust zal mogen genieten.

Aad heeft toegezegd ons van harte te willen coachen bij het zoeken naar een opvolger. Het bestuur zal hiertoe zo spoedig mogelijk stappen gaan ondernemen en uiteraard houden we u op de hoogte met onze plannen. En, suggesties zijn uiteraard van harte welkom.

Met vriendelijke groet,
Aad Vellekoop, voorzitter

Honderden uren zang en muziek

Een koorlid overhandigde mij een tasje met een folder en een boekje en zei: Misschien is het wel interessant om hier een artikeltje over te schrijven. De hoeveelheid materie was zo groot dat ik er een paar opvallende elementen heb uitgehaald.

door Jan van Dop

Inleiding

De folder en het boekje staan vol met concerten die in 2009 gegeven zijn en nog gegeven moeten worden door onder andere *Holland Boys Choir* en *Urker Mannen Ensemble*, onder leiding van Pieter Jan Leusink. Het aantal concerten dat deze twee koren in 2009 al heeft gegeven en

nog gaat geven is overweldigend. De zangers van deze koren moeten zeer trouw zijn aan hun koren. Volgens de concertagenda kunnen deze mensen het hele jaar niet op vakantie.

Holland Boys Choir

Dit koor viert het koor zijn 25-jarig jubileum. In die periode werd 10.000 uren gerepeteerd (acht uur per week), werden er 1000 concerten gegeven (40 per jaar), bezochten 800.000 mensen de concerten, werden 150 cd- en dvd-

opnamen gemaakt, waarvan drie gouden cd's en twee platina cd's. Het koor heeft tachtig zangers. Vijftig tot zestig jongenssopranen worden ondersteund door volwassen mannen. Per concert bestaat de samenstelling uit zo'n dertig jongenssopranen, vijf alten, vijf tenoren en vijf bassen. In 2009 werd tweëntwintig keer de *Matthäus Passion* uitgevoerd (5 april Grote Kerk Den Haag), worden zes zomerconcerten en zes kerstconcerten gegeven en wordt twee maal deelgenomen aan *A Festvan of Lessons & Carols*.

Maar dan hebben we het nog niet gehad. Wat denkt u van zeven jubileumconcerten in Elburg, Utrecht, Arnhem, Amsterdam, Groningen, Enkhuizen en Rotterdam (17 oktober 2009 te 19.30 uur in de Laurenskerk).

Heeft u interesse in een concert of wilt

BEDANKT

Geacht Bestuur, dirigent en leden van het CRM

Blij, verrast en dankbaar namen wij jullie prachtige bloemen in ontvangst ter gelegenheid van ons 45-jarig huwelijk op 2 april. Wij hebben dit huwelijksjubileum op gepaste wijze in onze familiekring gevierd.

Natuurlijk willen wij niet nalaten het CRM hartelijk dank te zeggen voor de aandacht die jullie aan ons hebben besteed

Het is goed weer te (her)ontdekken hoe zeer het CRM meeleeft met haar leden in lief en leed en dat is hiermee wederom bewezen.

Nogmaals hartelijk dank
Ans en Arie Wilschut

meer weten over dit koor?
info@hollandboyschoir.com
en telefoon: 0525-684819 en
www.hollandboyschoir.com

Urker Mannen Ensemble:

Het Urker Mannen Ensemble bestaat uit twaalf zangers: tenor I, tenor II, bariton en bas en is een exponent van de bijzondere Urker zangtraditie. In 2007 is in ons lijfblad al geschreven over dit koor. Een prachtig Ensemble dat heel veel concerten geeft. Net als Holland Boys Choir worden de concerten in het hele land gegeven. In januari gaf het koor acht nieuwjaarsconcerten. In de maanden juni-augustus geeft het Ensemble 37 zomerconcerten en in augustus-september acht Zuiderzeetoerconcerten. Helaas zal het Ensemble in het westen niet veel gesignaleerd worden. Alleen Goes, Katwijk (Oude Kerk 8 augustus 2009 te 19.30) en Middelburg staan op de concertagenda. In december worden er drie kerstconcerten gegeven. Moet je nagaan: 37 concerten in de periode van 26 juni tot en met 5 september 2009. 37 Keer zingen binnen elf weken, dat is om de andere dag. De mannen van het Ensemble kunnen moeilijk zeggen dat ze een keertje geen zin hebben. Dan staan je maten voor joker.

Heeft u interesse in een concert of wilt u meer weten over dit Ensemble?
info@urkermannenensemble.nl,
telefoon: 0525-684819,
www.urkermannenensemble.nl

Paasochtendienst

Op 1^e Paasdag 2009 heeft CRM medewerking verleend aan de Paasochtendienst in de Ontmoetingskerk te Loosduinen. Voorganger: ds. Meindert Burema.

door Jan van Dop

Lied van de Vrijrijzenis, *Veni Jesu, O hoofd bedekt met wonden, U zij de Glorie, Heer wees mijn gids en Dank sei dir Herr* werden door CRM vol overgave gezongen op eerste Paasdag in de overvolle Petrakerk te Den Haag op 3 april 1983. Het is nu 26 jaar later. De Petrakerk werd afgebroken en er kwamen woningen voor in de plaats. CRM ging van 240 naar 140 leden. En op eerste Paasdag, 12 april 2009 zong CRM in de Ontmoetingskerk te Loosduinen.

Het was die ochtend goed weer om ongehinderd naar Loosduinen te rijden. We werden om 08.45 uur verwacht om te repeteren. En dat was maar goed ook: orgel rechts van het koor; dirigent niet voor iedereen goed te zien; Kees Schrijvers dirigent (zonder voorafgaande repetitie); organist Matthijs van Noort, niet onze vaste begeleider en het was benauwd warm.

Daar gingen we dan. Toen we een kwartiertje, de toch zeer bekende liederen, aan het repeteren waren, kreeg ik een naar gevoel over mij. Dit was CRM niet. Het koor zong niet gelijk met het orgel; er waren zangers die niet keken en vooruit holden, veel zangers voelden zich onzeker waardoor de inzetten niet goed waren. De zangers weten volgens mij precies wat ik bedoel. Op een gegeven moment moest Cees stoppen met repeteren. Hij stak zijn handen op en zei dat we goed moesten kijken en dat het dan wel zou lukken. Om logistieke redenen was er na de repetitie geen koffie.

Het orgel speelde en CRM ging opstellen. De samenzang voorafgaande aan de viering bestond uit *Licht dat ons aanstoot in de morgen; Wees gegroet, Gij*

eersteling der dagen; Glory to the King of Kings (CRM). Nu gemeente en koor aan elkaar hadden geroken kon de éérste

balans worden opgemaakt. Ten opzichte van de repetitie ging het een stuk beter, maar vanaf mijn plaats (looppad, tussen koor en orgel) klonk het niet fijntjes. Mogelijk dat de gemeente daar niets van heeft gehoord. Het kan niet altijd zo gaan als in de Doelen.

De dienst ging verder met het zingen van *Ere zij aan God, de Vader* (CRM); *Het geheim van Pasen* (gemeente) en *Gloria* uit Messe Breve (CRM).

Na de lezing uit Jesaja 25: 6-9, het zingen van Gezang 31 en de lezing uit Johannes 20: 1-18, zong CRM *Come ye Faithful*.

Hoewel de gemeente daar eveneens misschien niets van heeft gehoord, gingen mijn tenen rechtop in de schoenen staan. Daar ging toch een heleboel niet goed hoor. En ik moet toegeven dat ik ook niet op het rechte spoor kon blijven.

Na de overweging zong CRM *Welsh hymne Tune*. De dienst werd afgesloten met Gezang 215, gebeden, slotlied *U zij de Glorie*, zegenbede en toegift *Dank sei dir Herr* (CRM).

Na afloop van de dienst kwamen er een paar mij bekende mensen (leden van een koor) in mijn richting en zeiden dat we *in het algemeen* mooi hadden gezongen. Volgens deze (koorzangers) was *Come ye Faithful* behoorlijk bewerkt, werd *Glory to the King of Kings* te hard en het *Gloria* aarzelend gezongen.

De gemeente was tevreden en dat was ook de bedoeling. Gemeente en CRM konden genieten van een kop koffie/thee.

Als schrijver dezes kon ik het optreden van CRM niet als een topper omschrijven. Elke uitvoering kan geen topper zijn. Maar in deze dienst waren er kennelijk omstandigheden die er voor zorgden dat het optreden geen topper kon worden. De gemeente was tevreden met de Paasdienst in hun kerk en dat was uiteindelijk ook de bedoeling.

BESTUURS- MEDEDELINGEN

Uit de bestuursvergadering van 27 februari 2009:

Op een ongebruikelijk tijdstip, 's morgens om 09.00 uur, kwam het bestuur bijeen voor de februarivergadering op een ongebruikelijke plek, namelijk de Ontmoetingskerk.

Naast de gebruikelijke vaste onderdelen, waarbij onder meer werd gekeken naar de eventueel al te ondernemen acties naar aanleiding van afgesproken medewerkingen, concerten e.d., werden deze vergadering de financiële zaken over 2008 en de begroting voor 2009 doorgenomen, zoals die op de komende **ALV** gepresenteerd zullen worden. Daarvoor was speciaal onze administrateur, Cees Strijbis, aangeschoven. Hieraan was een redelijk deel van de vergadering gewijd. De benodigde stukken zullen op de manier zoals u gewend bent op woensdag 11 maart a.s. op naam gereed liggen.

Ook over de invulling van de 'nazit' na de vergadering werden de nodige afspraken gemaakt.

Het tweede belangrijke onderdeel van de vergadering werd besteed aan het **Drie-korenconcert** wat nu met rasse schreden nadert. Afspraken werden gemaakt over het busvervoer op beide dagen, de **cd-verkoop** in de Doelen en het neerleggen van presentielijsten. Duidelijk werd dat zowel de generale in de Breepleinkerker als de repetitie in de Doelen zelf aan een strak tijdschema zijn gebonden. Discipline van alle leden is daarvoor vereist! Ook het **Kerstconcert 2009** werd besproken. Aan dit concert zal worden meegewerkt door het Haags Matrozenkoor. Geprobeerd zal worden om naast dit koor een bas/bariton te engageren.

Ledenbestand

Het aantal leden is helaas weer met twee verminderd. Gedwongen door zijn lichamelijke situatie heeft 1e tenor **Jan Pronk** met spijt in zijn hart moeten besluiten het koor vaarwel te zeggen. Jan is 18 jaar lid van het CRM geweest.

Dit geldt evenzeer voor 1e bas **Nico de Kraa** wiens gehoor zodanig is verslechterd dat hij de aanwijzingen van de dirigent niet meer kan volgen. Nico was ruim 26 jaar lid.

De stand is nu: 1e tenoren: 23

2e tenoren: 41

1e bassen: 42

Totaal 140

2e bassen: 34

Uit de bestuursvergadering van 26 maart 2009:

Zo kort voor het **Driekorenconcert in De Doelen** op 31 maart en de Algemene Ledenvergadering van 1 april werd een groot deel van de vergadering aan deze twee evenementen besteed. Aan het concert ging natuurlijk een forse organisatie vooraf. In het organisatiecomité zaten afgevaardigden van de drie koren. Voor het CRM waren dat voorzitter Aad Vellekoop en penningmeester Arie Mos. Hun verslag van de laatste bijeenkomst van het comité werd besproken. Ook werden afspraken gemaakt over het busvervoer.

Wat de kaartverkoop betrof, werd vastgesteld dat zo'n 40 leden geen kaart(en) hebben afgenomen. Hoewel ieder daar wel een reden voor gehad zal hebben, baart dit het bestuur toch zorgen.

Voor de **Algemene Ledenvergadering** werd de gang van zaken nog even doorgenomen en werd ook de 'nazit' afgehandeld.

De **concertagenda** werd doorgenomen. Ook voor het concert in de Prinskerk in Rotterdam op 15 mei zal weer busvervoer worden geregeld. Er is opnieuw een uitnodiging voor medewerking aan de Hubertusmis in Lisse. Het bestuur heeft besloten daar ditmaal geen gehoor aan te geven, ook al omdat we de daarop volgende dag al een medewerking hebben.

Het **Kerstconcert 2009** vraagt de aandacht. De medewerkenden zijn nu definitief: het Haags Matrozenkoor en de bas/bariton Julian Hartman, die ook meewerkte aan het Driekorenconcert in De Doelen.

Geprobeerd zal worden om in het **voorjaar van 2010 een concert** te geven ter herdenking van 65 jaar bevrijding. Daartoe zullen de nodige contacten worden gelegd.

Ledenbestand

Op 18 maart is bij de 2e bassen tot nieuw lid geïnstalleerd: **Willem Rous**, geboren 14 mei 1955. Hij woont in 's-Gravensande, Abeelstraat 12, 2691 DH, telefoon 0174-414866.

Wij wensen hem veel zangplezier.

De stand is nu: 1e tenoren: 23
2e tenoren: 41
1e bassen: 42
2e bassen: 35

Totaal 141

Uit de bestuursvergadering van 23 april 2009:

Na de gebruikelijke agendapunten als het vaststellen van de notulen van de vorige vergadering, het nalopen van de actielijst en het bespreken - voor zover nodig - van de ingekomen post, werden de openstaande punten naar aanleiding van tijdens de **Algemene Ledenvergadering** gestelde vragen en gemaakte opmerkingen doorgelopen en werden afspraken gemaakt over de afhandeling. Over de afdoening wordt u later geïnformeerd.

Vervolgens werd gesproken over de medewerking aan de **Paasdienst** in de Ontmoetingskerk. Vastgesteld werd dat de korte repetitie voorafgaande aan de dienst met een gastdirigent en een 'vreemde' organist niet tot een optimaal resultaat heeft geleid. Mocht zich een dergelijke situatie nogmaals voordoen dan zal eerder met dirigent en organist gerepeteerd moeten worden.

Daarna kwam het **vertrek van onze dirigent** aan de orde. Besloten werd tot het instellen - naar goed Nederlands gebruik - van een benoemingscommissie. Enkele leden zullen daarvoor worden benaderd (of zijn dit reeds).

De **concertagenda** passeerde de revue om te zien welke actie nog ondernomen moest worden, onder andere voor ons Kerstconcert 2009 met het Haags Matrozenkoor.

In het voorjaar 2010 staat een **voorjaarsconcert** in de planning in de 'thuiskerk' van onze organist Aarnoud de Groen, de Bethlehemkerk aan de Laan van Meerdervoort in Den Haag.

In april 2010 doet het CRM mee aan een door de KCZB te organiseren **Zangfestival** voor Mannenkoren.

En jawel, voor ons **Kerstconcert 2010** is al een optie genomen op de Grote Kerk. Ondanks de relatief hoge kosten is het bestuur nog steeds van oordeel dat een CRM-kerstconcert thuishoort in de Grote Kerk. Wel zal het bestuur bezien of door het organiseren van een of meer acties, inkomsten kunnen worden gegenereerd ter compensatie van de uitgaven.

Ten slotte werd kort gesproken over het **halfjaarlijkse overleg** met de P.C.'s. Gemeld kan worden dat Hans Parre bereid is gevonden de plek van Simon van der Bas in te nemen als 2e partijcoördinator bij de 1e bassen. > ^

Aandachtspunten uit het Partijcoördinatorenoverleg van 22 april 2009

- Om te bereiken dat er beter naar de dirigent gekeken wordt, wordt voorgesteld om meer **uit het hoofd te zingen**, bijvoorbeeld bij het openings- en slotlied van de repetitie.
- Om de vacature, ontstaan door het vertrek van PC Simon van der Bas zullen koorleden door Adriaan van der Meer benaderd worden.
- De PC'n worden verzocht om bij het structureel niet opvolgen van de aanwijzingen van de PC'n dit te melden bij het bestuur zodat er met het betrokken koorlid een **corrigerend gesprek** kan plaatsvinden.
- De suggestie wordt gedaan om enkele keren per jaar **'gemengd' te repeteren** teneinde enige gewenning en daarmee zelfvertrouwen te creëren om naast iemand met een andere koorpartij te moeten zingen.
- De PC'n zouden graag zien dat er eerder begonnen wordt met **opstellen**, plus daarbij aangegeven, indien de ruimte dat toelaat, wáár de betrokken partij moeten gaan staan.
- Gaarne **meer discipline en bewaking** daarvan bij het 'afmarcheren' van de koorleden na een concert, dus zoals gewenst in tegengestelde volgorde van opkomst.
- Geconstateerd wordt dat de pauze tijdens de repetitie doorgaans te lang is. Er wordt gepleit voor een **maximale pauzeduur van 20 minuten**. Dit betekent dus: einde-pauzesignaal 15 minuten na pauzestart.

Vertrokken CRM-koorleden

Jan Pronk T1

Nico de Kraa

Simon van der Bas

>>

Ledenbestand

In verband met zijn verhuizing naar Zwolle heeft 1e bas **Simon van der Bas** moeten besluiten zijn lidmaatschap op te zeggen.

De stand is nu: 1e tenoren: 23
2e tenoren: 41
1e bassen: 41
2e bassen: 35

Totaal 140

zangfestival

Zoals in één van de vorige bestuursvergaderingen werd besloten, zal CRM Christelijke Residentie Mannenkoor deelnemen aan een zangfestival (aanvankelijk: zangconcours) voor mannenkoren in het kader van 125 jaar KCZB.

Het is de bedoeling dat in 2010 voor de KCZB-mannenkoren in drie regio's een zangfestival wordt georganiseerd (dit waren aanvankelijk de voorronden). De Commissie Mannenkoren is namelijk tot de conclusie gekomen dat in deze tijd een concours voor koren niet meer aanspreekt. Daarom willen ze het een zangfestival noemen. Er zal dan ook geen beoordeling op punten zijn. Toch stellen ze zich voor dat er wel een prijs te verdienen valt, bijvoorbeeld voor:

- beste uitstraling
- publieksprijs
- nieuw repertoire uit nieuwe catalogus
- beste uitvoering van een Nederlands- of anderstalig lied
- beste uitvoering van een verplicht werk
- dirigentenprijs voor een eigen arrangement.

Het CRM-bestuur had al eerder besloten aan dit zangfestival mee te doen, daarom zal CRM voorrang krijgen bij de uitnodiging om een 1000-stemmig mannenkoor te vormen tijdens de jubileummanifestatie van het 125-jarig bestaan van de KCZB in 2011. Te zijner tijd zal u daarover weer worden geïnformeerd.

Omdat CRM valt onder de afdeling Den Haag van de KCZB, zal CRM aan het zangfestival deelnemen in regio 3: Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. De datum is 17 april 2010.

FEBRUARI

26 **Louis Schuurman Hes**
45 jaar getrouwd

Louis Schuurman Hes

Wim Rous

MAART

18 **Wim Rous (B2)**
Geïnstalleerd als koorlid

25 **Jaap Roest**
45 jaar getrouwd

Jaap Roest

Arie Wilschut

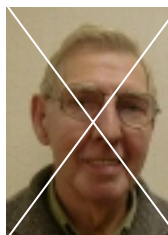
APRIL

2 **Arie Wilschut**
45 jaar getrouwd

23 **Cees Strijbis**
12½ jaar koorlid

Cees Strijbis

Jan Pronk (exit)

MEI

13 **Jan Pronk (T1)**
55 jaar getrouwd

19 **Arie Mooiman**
50 jaar 'gouden' koorlid

21 **Pieter Dijk**
50 jaar getrouwd

29 **Jan van Dop**
45 jaar getrouwd

GOUDEN Arie Mooiman

Pieter Dijk

Jan van Dop

KCZB Korenmanifestatie Hoogeveen

Zaterdag 25 April 2009 ben ik ondergedompeld in een korenpresentatie, georganiseerd door de KCZB voor aangesloten koren in de regio Noord.

door Harjo Pasveer

Opvallend was de mate van vergrijzing, waar de KCZB zich al lange tijd zorgen om maakt. Met name de oratoriumkoren breken zich het hoofd over de vraag: hoe betrekken we de nieuwe generatie zangliefhebbers bij deze vorm van musicerend verenigingsleven, vanuit een christelijke levensovertuiging.

Het muzikale vocabulaire was over het algemeen eenduidig en het niveau matig. De reden is niet perse de vergrijzing of de beperkte vocale mogelijkheden van de koorzangers, maar veeleer het onvermogen om vocaaltechnische ingrediënten te vertalen in de musicer attitude. Makkelijker gezegd: het blijkt bijna onmogelijk om de algemeen geldende zangregels

in ons musiceren als logisch en prettig te ervaren. We zagen interessante uitschieters. Een ouderenkoor uit Assen. Met solisten uit eigen gelederen met een opvallend stabiele klank. Ook de intonatie was voorbeeldig.

Mannenkoor Glanerbrug was het levende bewijs dat je van een matig/gemiddeld koor een succesvolle en vitale club kan maken! De succesformule is in hun geval zonder enige twijfel de dirigent/koorcoach. Hij is in staat gebleken om in drie jaar tijd zijn koor bewust te maken van dynamische verschillen (hard en zacht); klankkleurverschillen; stijlverschillen (Russisch, Romantisch, Gospel, Afro); vormvariatie in presentatie (solo & backings /tutti/dir. op podium/klappen etc.). De omgang van de

dirigent met muzikale energie en het vermogen om niet tussen de muziek en zijn koorleden in te gaan staan, tekent zijn meerwaarde! Hij laat de muziek het werk doen: als het koor op volle toeren draait, stopt hij met dirigeren en geeft zijn zangers alle ruimte.

Voor wat betreft de lichte muziek kan Glanerbrug nog een flinke slag slaan: *timing en pulsbesef* in het barbershop/jazz/closeharmonie & pop; *sound en timbre*: strottenhoofd- en tongpositie: meer pop/soul instelling: *'sprekend zingen'*.

Het smaakt naar meer...

De KCZB heeft deze manifestatie als proeftuin voor de Jubileumhappening in 2011.